

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 08.02.2024 р. (протокол № 5)

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 15 грудня 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 218 с.

Збірник конференції містить матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (15.12.2023), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРИСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2023

© Автори, 2023

порозуміння із громадянським суспільством є одним з основних завдань для органів публічної влади, їх посадових і службових осіб.

Список використаних джерел та літератури:

1. Богініч О.Л. Громадянське суспільство, держава, особа: правові засади взаємодії в умовах демократичного розвитку. *Альманах права*. 2019. С. 102–106 URL: http://almanahprava.org.ua/files/almanah-prava.-vipusk-10-_2019_.pdf (дата звернення: 31.01.2024).
2. Грабовецький О.І., Сергієнко А.О. Шляхи та перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні, *збірник наукових праць «Сучасний стан та перспективи аграрної сфери в Україні»*. 2020. С. 135–138. URL: http://nati.org.ua/docs/science/2020/Conference_26112020_p001.pdf#page=135 (дата звернення: 31.01.2024).
3. Ружинська К.А. Проблеми та шляхи розвитку громадянського суспільства в Україні. *Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів*. 2021. С. 557–559. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/0eaecc8b-d603-4690-b085-d5587738700c> (дата звернення: 31.01.2024).
4. Шайгородський Ю.Ж. Розвиток громадянського суспільства та проблема «дефіциту демократії». *Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми*. 2021. С. 332–367. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/725806/> (дата звернення: 31.01.2024).

Васильєва Тетяна Петрівна

здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Мосейко Анжела Геннадіївна

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права
Дніпровського гуманітарного університету

ПОНОВЛЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України актуальним є питання правильності поновлення пропущених строків. Жоден із чинних процесуальних кодексів України не містить будь-якого положення щодо особливостей регулювання

процесуальних правовідносин під час дії воєнного стану. Дослідивши судову практику щодо питання поновлення процесуальних строків, пов'язаних із військовим станом, встановлено наступне. Згідно з положеннями чинного процесуального законодавства України, а саме постанові Верховного Суду в справі від 29.09.22 № 500/1912/22, підстави для виникнення права на поновлення процесуальних строків залишаються тими самими, тобто наслідки, пов'язані з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, мають відповідати умовам поважності причин для поновлення таких строків. Європейський суд з прав людини у своєму рішенні у справі "Пономарьов проти України" (від 03.04.2008 № 3236/03) вказав, що вирішення питання щодо поновлення строку на оскарження перебуває в межах дискреційних повноважень національних судів, однак такі повноваження не є необмеженими. Від судів вимагається вказувати підстави та перевіряти, чи підстави для поновлення строків для оскарження виправдовують втручання у принцип *res judicata* (принцип юридичної визначеності).

В ухвалі від 17.03.23 року у справі № 320/2570/23 Київський окружний адміністративний суд постановив поновити строк для подання позовної заяви, судом визнано «обґрунтованими доводи позивача щодо причини пропуску строку звернення до суду, а надані позивачем докази поважності причин пропуску строку звернення до суду у своїй сукупності визнані достатніми для висновку про необхідність поновлення позивачу строку звернення до суду».

Факт дії воєнного стану не зупиняє процесуальних строків. З позиції Великої Палати Верховного Суду від 10.11.2022 у справі № 990/115/22 випливає, що лише сам факт дії воєнного стану не є достатнім для поновлення пропущених процесуальних строків. Адже чинне законодавство вимагає від учасників процесуальних правовідносин подавати відповідні клопотання таким чином, щоб вони відповідали усім вимогам для поновлення таких строків.

Між тим, у постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 29 вересня 2022 р. у справі № 500/1912/22 також зазначено про те, що протягом усього періоду дії воєнного стану, запровадженого на території України у зв'язку із збройною агресією, суворе застосування адміністративними судами процесуальних строків стосовно звернення до суду із позовними заявами, апеляційними і касаційними скаргами, іншими процесуальними документами може мати ознаки не виправданого обмеження доступу до суду, гарантованого статтями 55, 124, 129 Конституції України, статтею 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Висновки:

Верховний Суд зазначає, що факт дії воєнного стану не зупиняє процесуальних строків і є недостатнім в клопотаннях про поновлення пропущених процесуальних строків посилення всього лише на факт дії воєнного стану на території України, адже воєнний стан не є безумовною перешкодою для здійснення правосуддя та не є безумовною підставою для зупинення судового процесу. Разом з тим, Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду зазначає, що протягом усього періоду дії воєнного

стану, запровадженого на території України у зв'язку із збройною агресією, суворе застосування адміністративними судами процесуальних строків стосовно звернення до суду із позовними заявами, апеляційними і касаційними скаргами, іншими процесуальними документами може мати ознаки не виправданого обмеження доступу до суду.

Список використаних джерел та літератури:

1. Конституції України, ст.55,124,129
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права ст.14
3. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод ст.6.
4. ЦПК України ст.126.
5. «Про правовий режим воєнного стану» ст.26.

Волошина Катерина Олександрівна

здобувач вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Борисенко Світлана Ігорівна

викладач кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

ПРОБЛЕМАТИКА СТРАХУВАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Вторгнення Російської Федерації на територію України значно вплинуло на роботу страхової системи. Адже, це питання має особливу актуальність, оскільки воєнний стан не є підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування, але війна в Україні належить до форс-мажорних обставин. Майже всі сфери життя із початком військової агресії в Україні зіткнулися із необхідністю вирішувати проблеми, з якими вони не стикалися раніше, а якщо і стикалися, то однозначно не в таких масштабах. Ринок страхування не став виключенням. Правовий режим воєнного стану хоч і передбачає можливість обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, але не впливає на чинність правочинів, зокрема договорів страхування. Тобто всі права й обов'язки сторін, що уклали такий договір, залишаються чинними.

Неминучим наслідком кожної війни, нажаль, є руйнування та збитки. В свою чергу, страхування є саме тим механізмом, який, як правило, покликаний забезпечити компенсацію та відшкодування збитків. Однак із будь-яких правил є виключення і для страхування таким виключенням є війна. Безумовно положення договорів страхування різних страхових компаній щодо питань